

Datum

2025-04-28

Adress

Diarienummer

SBN-2025-276

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss - Klimat- och näringslivsdepartementet -
Boverkets rapporter om genomförandet av direktivet
om byggnaders energiprestanda (rapporterna
2025:3, 2025:6 och 2025:8), STK-2025-554**

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat remissen ”Boverkets rapporter om genomförande av direktivet om byggnaders energiprestanda (rapporterna 2025:3, 2025:6 och 2025:8)” till bland annat Malmö stad. Remissen består av tre delrapporter från Boverket:

2025:3 ”Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda – Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag”

2025:6 ”Översyn av systemet med energideklarationer - Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag”

2025:8 ”Hållbar mobilitet - Delrapport uppdrag inom EPBD”

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker att förslag till förändring sker i plan- och byggförordningen, PBF enligt rapport **2025:3**. Det är nödvändiga förändringar utifrån EU kommissionens omarbetade energiproduktdirektiv, EPBD. Som medlem i EU måste Sverige implementera det nya EPBD och Boverket har i sin rapport föreslagit att anpassningarna görs i PBF.

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förslaget enligt rapport **2025:6** att Boverket fortsatt ska vara tillsynsmyndighet för systemet med energideklarationer.

Stadsbyggnadsnämnden är positiva till förslagen i rapport **2025:8**, men med följande invändningar:

- att begreppet ”i eller på tomten till byggnaden” återinförs gällande "hållbar mobilitet" i PBF, för att omfatta en större mängd bil- och cykelplatser
- att begreppet hållbar mobilitet ges en bredare och tydligare definition PBF samt i föreskriftsarbetet,
- att konsekvensutredningen kompletteras med analyser ur hushållens perspektiv samt med ett rättviseperspektiv,
- att de retroaktiva kraven ytterligare behöver studeras utifrån att åstadkomma en mer hållbar mobilitet,
- att kommunernas möjligheter att verka för socialt och klimatmässigt hållbar mobilitet stärks i det fortsatta författningsarbetet.

Yttrande

Rapport 2025:3

Stadsbyggnadsnämnden är positiv till att förslag till förändringar sker på förordningsnivå, alltså i plan- och byggförordningen, PBF, då kopplingen till EPBD blir tydligare. Förändringarna innebär förvisso att PBF blir mer generell och kan komma att gälla för alla byggnader, trots att EPBD faktiskt öppnar för undantag för vissa byggnader, som tex försvarsbyggnader och byggnader med höga kulturvärden. Boverket tänker sig att mer detaljerade kravnivåer bättre regleras i kommande författningar, tillsammans med framtida kravskärpningar, detaljerade gränsvärden och retroaktiva krav med mera. Detta då det är smidigare att genomföra förändringar/justeringar i författningar än i förordningar. Boverket kommer fortsätta utreda potentiella konsekvenser inför de kommande författningsförslagen. Det innebär att det är först då som det fullt ut kommer finnas möjlighet att kommentera konsekvenserna och hur byggnadsnämndernas handläggning kan komma att påverkas. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig även positiv till den utvidgade definitionen för nollutsläppsbyggnader och att energikraven fortsätter att skärpas.

Förslagen i rapporten kommer till största delen påverka byggherrar och förvaltare.

Remissen identifierar ett antal skärpta krav, utifrån det omarbetade direktivet, som redovisas som artiklar. De huvudsakliga kraven sammanfattas som att:

- medlemsstaterna ska säkerställa att nya byggnader är nollutsläppsbyggnader från vissa specificerade år, 2028 för offentligt ägda byggnader och 2030 för alla nya byggnader.
- det blir retroaktiva krav på de lokalbyggnader med sämst energiprestanda.
- alla nya byggnader ska konstrueras för att den solenergiproducerande potentialen optimeras.

- definitionen för nollutsläppsbyggnader utvidgas till att innefatta nära-nollenergi, nära-noll koldioxid och nära-noll växthusgasutsläpp.
- byggnaders installationssystem får fler och mer detaljerade krav.

Rapport 2025:6

Stadsbyggnadsnämnden är positiv till rapportens förslag att Boverket fortsatt ska vara tillsynsmyndighet för systemet med energideklARATIONER.

Förslaget kommer inte påverka PBL eller PBF. Däremot kan kommande författningsförslag påverkas av förändringarna. Rapportens förslag kommer däremot att påverka Lagen om energideklARATIONER för byggnader samt Förordningen om energideklARATIONER för byggnader. Det är nödvändiga förändringar på grund av det omarbetade energiproduktdirektivet.

Delrapporten innehåller bland annat förslag om att Boverket fortsatt ska vara tillsynsmyndighet för systemet med energideklARATIONER och få ett utökat ansvar för registrering och publicering av information om byggnaders energiprestanda, vilket i sig inte påverkar stadsbyggnadsnämndens handläggning.

I förslaget införs ett nytt begrepp, ”energirenoveringsplaner för byggnadsägare”, som i dagsläget föreslås vara frivilligt. Boverket gararderar sig dock mot att det kan bli krav, beroende på kommande EU-direktiv. Därför är det svårt att uttala sig om eventuella konsekvenser.

Man föreslår att kravet på energideklARATIONER utökas till att även gälla vid större ombyggnation av klimatskärmen (skalet på byggnaden exempelvis väggar och tak). Det kan leda till ett utökat informationsbehov som stadsbyggnadsnämnden behöver hantera.

Boverket konstaterar att de föreslagna ändringarna kommer medföra ökade kostnader för byggnadsägare. Boverket säger sig dock inte kunna uttala sig om hur stora kostnadsökningarna blir förrän kommande föreskrifter remitteras.

Rapport 2025:8

Stadsbyggnadsnämnden är positiva till rapportens förslag, men med vissa invändningar som utvecklas nedan. Nämnden ställer sig positiv till att begreppet "hållbar mobilitet" införs som tekniskt egenskapskrav i PBL. Det är ett steg i rätt riktning mot en mer klimatanpassad och resurseffektiv bebyggelseutveckling. För att få genomslag i praktiken krävs dock att begreppet ges ett verkligt innehåll som främjar bredden av hållbara mobilitetslösningar och inte enbart laddning av elbilar och cykelparkeringar. Sverige bör vara ett föregångsland och visa hur hållbar mobilitet kan omfatta även gång, elcykel, delade mobilitetstjänster och andra former av klimatsmart transport. Om begreppet införs i lag men i praktiken tillämpas snävt, riskerar det att bli ett tomt begrepp och ett förlorat verktyg för omställning. PBF bör därför utvecklas med en skrivning om att hållbar mobilitet inte bara omfattar laddning av elfordon och

cykelparkering utan också annan hållbar mobilitet. Stadsbyggnadsnämnden vill även lyfta följande synpunkter.

Egenskapskrav på byggnad eller tomt

I förslaget till ändring av PBF anges att de nya kraven på laddinfrastruktur och cykelparkering gäller "byggnader". I nuvarande regler anges i stället "i eller på tomten till bostadshus/andra byggnader". Den föreslagna ändringen riskerar att skapa en snäv tolkning där markparkering inte omfattas. Det finns en risk att detta leder till att byggherrar om möjligt väljer att placera bilparkering utanför byggnaden för att undgå kraven, vilket skulle motverka lagens syfte.

Stadsbyggnadsnämnden har svårt att se fördelarna med att cykelparkering även skrivs in som ett tekniskt egenskapskrav som komplettering till gällande krav på parkering (cykelparkering) för obebyggda tomter. Det kan finnas risker med att specificera cykelparkering i de tekniska egenskapskraven, när cykelparkering även ingår i begreppet parkering avseende PBLs krav på tomter.

Hållbar mobilitet

Begreppet hållbar mobilitet föreslås införas i PBL samt utvecklas i PBF som "laddning av elfordon" och "cykelparkering". Genom att definiera hållbar mobilitet till enbart dessa två aspekter utesluts en stor del av annan hållbar mobilitet. PBF bör kompletteras med "och annan hållbar mobilitet" för att ge mer kraft till kommuner och byggaktörer att arbeta med detta. Det finns i praktiken annars risk att detta tillämpas snävt och ett förlorat verktyg för omställning.

Det finns anledning att uppmärksamma en bristande konsekvens i hur begreppen tillämpas i den nuvarande regleringen och i det föreslagna ändringsförslaget. I dag tolkas "elfordon" i praktiken och rapporten som enbart elbilar, trots att "fordon" i juridisk mening – enligt Lag (2011:559) om vägtrafikdefinitioner – även inkluderar elcyklar, mopeder och andra typer av elektrifierade transportmedel. Denna snäva tillämpning utesluter därmed exempelvis elcyklar, trots att de både ur ett mobilitets- och hållbarhetsperspektiv är centrala för att minska utsläpp, trängsel och behovet av biltransporter.

Definitionen av hållbar mobilitet bör vara mer ambitiös än vad som framgår i förslaget. Exempelvis bör åtgärder så som laddinfrastruktur för elcyklar, utrymme för lådcyklar, laddskåp, delningsfordon, delningslösningar och gångtrafik ingå. Kommunerna behöver mer lagstöd för att ställa krav på detta i planering och bygglov.

Social hållbarhet och rättvisaspekter saknas

I rapportens konsekvensbedömning saknas analys av hur kostnader och nyttor fördelas mellan olika hushåll. Kommuner med många hushåll utan bil, eller med låg inkomst, riskerar att se ökade boendekostnader utan att boende får del av nyttan. Hållbar mobilitet bör inte bara vara teknisk och klimatmässig utan den måste också vara socialt hållbar.

Förslaget innebär minskad detaljeringsgrad i PBF

För att stadsbyggnadsnämnder och andra kommunala aktörer ska kunna främja klimatsmarta och jämlika mobilitetslösningar krävs tydliga och tillämpbara regler. Att skjuta detaljerna till framtida föreskrifter samtidigt som vissa delar urvattnas i förordningen försvårar den kommunala tillämpningen och försvagar styrkraften.

Retroaktiva krav

Avseende förslaget om retroaktiva krav på laddningsinfrastruktur bedömer stadsbyggnadsnämnden att en mindre ambitiös implementering eftersträvas i förslaget genom att det görs en snäv tolkning av direktivet. Utredningen medger att en sådan tolkning kan ifrågasättas i förhållande till direktivets syfte. Andra alternativ som presenteras i förslaget bedöms vara mer i linje med tidigare krav vid nybyggnation, och stadsbyggnadsnämnden anser att Boverkets förordnande alternativ bör ifrågasättas utifrån ambitioner med hållbar mobilitet.

Ökade krav innebär ökad arbetsinsats

Kraven kommer innebära en ökad arbetsbörda för stadsbyggnadsnämnden i form av tillsyn både inom den tekniska delen av bygglovsprocesserna samt i form av fler självständiga tillsynsärenden. Stadsbyggnadsnämnden förväntas hantera upptäckta brister genom förelägganden med vite. Då överträdelserna inte sanktionsbeläggs så kommer kommunens tillsyn inte kunna vara självfinansierad. Inga andra finansieringsmöjligheter, exempelvis en tillsynsavgift, presenteras. Förelägganden är ofta tidskrävande och komplicerade då höga krav ställs på precishet och tydlighet. Ett utökat tillsynsansvar kräver även utökade möjligheter till finansiering för att tillsynen ska komma till stånd. I samband med övriga kommande ändringar av plan- och bygglagen så kommer frågan om byggnadsnämndens finansiering att vara högst aktuell. Fler åtgärder kommer kunna utföras utan lov och därmed inte kunna generera intäkter till byggnadsnämnden varken genom bygglovsavgifter eller byggsanktionsavgifter. Samtidigt förväntas stadsbyggnadsnämnden bedriva tillsyn på det som uppförts utan krav på lov med förelägganden och viten som verktyg.

För att underlätta det kommande tillsynsarbetet är det viktigt att reglerna ges en tydlig utformning så att de är lätta att applicera. Även tydliga direktiv i föreskrifter eller byggregler kan vidare underlätta detta.

Övrigt

Stadsbyggnadsnämnden anser att hur Boverket har valt att formulera vissa delar av ändringsförslagen i plan- och byggförordningen (PBF) är otydlig och till och med missvisande. Det gäller formuleringen "...när detta behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen", som återkommer i flera förslag på ändringar. Stadsbyggnadsnämnden anser att formuleringen är vag och missvisande eftersom det inte är direkt på grund av Sveriges medlemskap i EU som kraven ska uppfyllas i Sverige, utan för att EU har röstat igenom direktivet, i kombination med att Sverige är medlem i EU. Stadsbyggnadsnämnden förordar därför att Boverket ändrar

formuleringen av dessa ändringsförslag, exempelvis till att hänvisa till direktivet snarare än Sveriges medlemskap i EU.

Summering och förslag

Sammanfattningsvis föreslår Stadsbyggnadsnämnden:

- att begreppet ”i eller på tomten till byggnaden” återinförs gällande "hållbar mobilitet" i PBF, för att omfatta en större mängd bil- och cykelplatser
- att begreppet hållbar mobilitet ges en bredare och tydligare definition PBF samt i föreskriftsarbetet,
- att konsekvensutredningen kompletteras med analyser ur hushållens perspektiv samt med ett rättviseperspektiv,
- att de retroaktiva kraven ytterligare behöver studeras utifrån att åstadkomma en mer hållbar mobilitet,
- att kommunernas möjligheter att verka för socialt och klimatmässigt hållbar mobilitet stärks i det fortsatta författningsarbetet.

ordförande

[Förnamn Efternamn]

sekreterare

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]